

Gore v ljudeh

Zajeti 90-letno zgodovino velikega in uspešnega planinskega društva v knjigo, ki naj bi bila toliko debela, da bi jo hotel vzeti v roke in jo prebrati tudi z društvenim delovanjem neobremenjen planinec, pa hkrati tako pregledna, da bi bilo mogoče kolikor toliko slediti dogajanju, je vsekakor izredno težavna naloga. Tega dela se je lotil Marijan Krišelj, novinar in nekdanji urednik Planinskega vestnika — in letošnjega aprila je v Kranju (verjetno v založbi PD Kranj, kajti v knjigi založnik ni omenjen) izšla knjiga »Gore v ljudeh«, posvečena 90-letnici organiziranega planinstva v Kranju, ki ima podnaslov »Kronika razvoja kranjskega planinstva od ustanovitve Kranjske podružnice SPD 1899 do danes«. Kot čas izida je natisnjen december 1988.

Avtor je moral prebrati ogromne arhive, ki jih (k sreči) hrani kranjsko planinsko društvo, na voljo so mu bili tudi zasebni arhivi in zapiski, prebral je veliko periodike, v kateri so bili objavljeni članki in drugačni prispevki o delovanju tega društva, predvsem še Planinske vestnike, na roko pa so mu šli tudi številni kranjski planinci. Tako je nastala iz vsega tega obsežnega gradiva kolikor toliko zaokrožena slika o 90-letnem delovanju tega društva.

Kronika je kajpada le redko lahko popolna; od marsičesa je odvisno, katera leta in področja delovanja bodo obdelana popolno in katera komajda omenjena ali celo izpuščena.

Pričujoča kronika bi hotela biti seveda čim popolnejša, kar pa ji je uspelo le za nekatera obdobja. Nadrobno so obdelana leta začetkov kranjskega planinskega društva, zadnja leta delovanja in nekateri segmenti dejavnosti. Nekatera obdobja so nasprotno komaj omenjena ali celo popolnoma izpuščena, najverjetneje predvsem zato, ker avtor ni našel gradiva — ali pa mu ga za nekatera leta društvenega delovanja člani niso hoteli dati, čeprav ga imajo; na koncu koncev je vsaj deloma tudi planinstvo politično udejstvovanje in se nekatera obdobja (tudi planinskega) delovanja ne skladajo popolnoma z uradno priznanimi gledanji na polpreteklo zgodovino, h kateri spada tudi zgodovina planinstva pri nas in konkretno na območju delovanja kranjskega planinskega društva.

Avtor kronike Gore v ljudeh je v začetku in na koncu svojega dela gradivo (gotovo predvsem zaradi preglednosti) razvrstil v poglavja, ki jih jasno ograjujejo naslovi, medtem ko je osrednji del knjige, celih približno 150 strani in celotno kranjsko planinsko dogajanje po drugi svetovni vojni (z izjemo krajših poglavij, ki so obravnavana posebej), brez posebnega na-

slova napisan tekoče, kronološko, pomešano med seboj (ali prepletano) in bistveno manj pegledno kot bi lahko bilo. — Poglavju »Marijan Krišelj«, na primer, dolgem dobro stran v knjigi, sledi osrednji del knjige, omenjenih 150 strani, ločenih od prejšnjega poglavja le s črto (linijo) in tremi zvezdicami, brez posebnega naslova in nikakor vidno razvrščeno v vsebinske sklope.

Avtor kronike »Gore v ljudeh« je kljub vsemu opravil ogromno delo. Kolikor poznamo prizadevne kranjske planince, se »za vse večne čase« ne bodo zadovoljili s to svojo kroniko, ampak je mogoče pričakovati, da bodo hoteli ob svoji stoletnici izdati novo. Avtorju tistega dela bo Krišljeva knjiga v velikansko pomoč: nekaterih obdobjih mu praktično ne bo treba več obdelovati in preiskovati, prav tako mu ne bo treba brskati po nekaterih revijah, ampak se bo lahko osredotočil samo na tiste, ki jih avtor sedanje kronike hoté ali nehoté ni prebral, pa so v njih pomembni prispevki izpod peres kranjskih gornikov.

Knjiga Marijana Krišlja Gore v ljudeh je vsekakor pomemben prispevek k zgodovini slovenskega (in kajpada še predvsem kranjskega) planinstva.

Marjan Rztresen

Karta občine Žalec

Za praznik dela smo dobili v roke turistično-planinsko karto občine Žalec. To je druga karta, toda prva v taki izdaji (1989). Založila jo je — tako kot prvo — Občinska geodetska uprava Žalec. Je v merilu 1 : 50 000 in velikosti 69 × 48 cm.

Pogled na karto nam predstavi mrežo planinskih poti in drugih turističnih zanimivosti. Razen E6, ki je zelo poudarjeno narisana in posebej označena, so vse druge planinske poti brez posebnih oznak, kar pa si lahko dopolnimo z vodnikom. Velja zapisati, da so narisane planinske poti na celotni karti, ne samo v občini; morda le kje kakšen odsek manjka. V celoti je vrisana pot po Vinski gori, učna gozdna pot, Savinjska planinska in TV pot v tem predelu. Označene so smučarske vlečnice, spomeniki NOB, podzemse jame. Na karti je označen del krajinskega parka Golte in prvič naravni spomenik — rastišče tis — vrh Kravice, ki pa mu manjka oznaka za razgled. Teh je menda res premalo. Ta dopolnitev nas še čaka.

Posebej se bo potrebno resno lotiti zapisov imen domačij (Ulčnik, Olčnik...), krajev (Sv. Jungt, Sv. Jungert...), vrhov (Brezovec, Bezovec, Gora Oljka, gora Oljka, Goljava, Golava...), višin (Preval Vrhe 742, Podmejski vrh ali kar Vrh 724 m...). Tega ne smemo pozabiti pri